

Performanse računarskih mreža

Performanse računarskih mreža

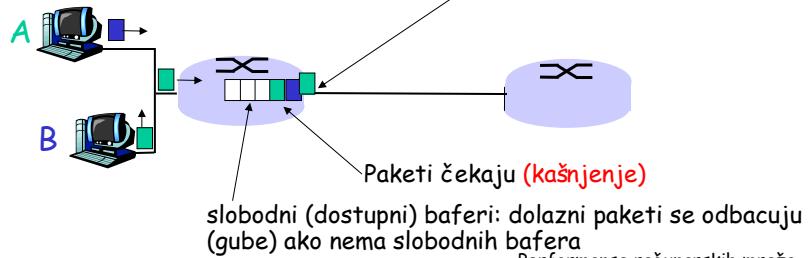
- Kašnjenje
- Gubici
- Propusnost

Kako nastaju gubici i kašnjenje?

Paketi se smještaju u bafere rutera i formiraju redove čekanja (*queue*)

- Paket se smješta u bafer ako odlazni link nije slobodan
- Ako je dolazna brzina paketa približna ili prevaziđa brzinu prenosa odlaznog linka bafer počinje da se puni
- Ako paket koji dolazi zatiče pun bafer onda on, po pravilu, biva odbačen

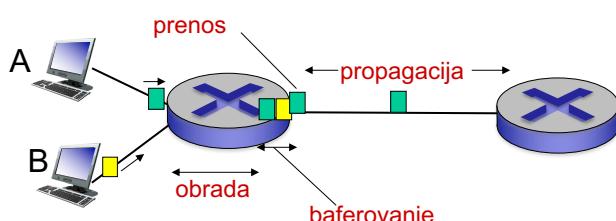
paket se prenosi (**kašnjenje**)

Performanse računarskih mreža 1-3

3

Četiri izvora kašnjenja paketa

$$d = d_{\text{obrade}} + d_{\text{baferovanja}} + d_{\text{prenosa}} + d_{\text{propagacije}}$$

d_{obrade} : obrada paketa

- Provjera greške
- Izbor izlaznog linka
- Tipično je manja od ms

$d_{\text{baferovanje}}$: čekanje u baferu

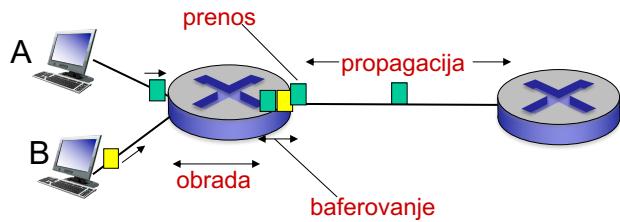
- Vrijeme čekanja pri odlasku na link
- Zavisi od zauzetosti bafera, odnosno odnosa dolazne i odlazne brzine

Performanse računarskih mreža 1-4

4

2

Četiri izvora kašnjenja paketa

$$d = d_{\text{obrada}} + d_{\text{baferovanje}} + d_{\text{prenosa}} + d_{\text{propagacije}}$$

d_{prenosa} : kašnjenje uslijed prenosa:

- L : veličina paketa (b)
- R : kapacitet linka (b/s)
- $d_{\text{prenosa}} = L/R$

$d_{\text{propagacije}}$: kašnjenje uslijed propagacije:

- d : dužina linka
- s : brzina svjetlosti ($\sim 2 \times 10^8 \text{ m/s}$)
- $d_{\text{prenosa}} \text{ i } d_{\text{propagacije}} = d/s$

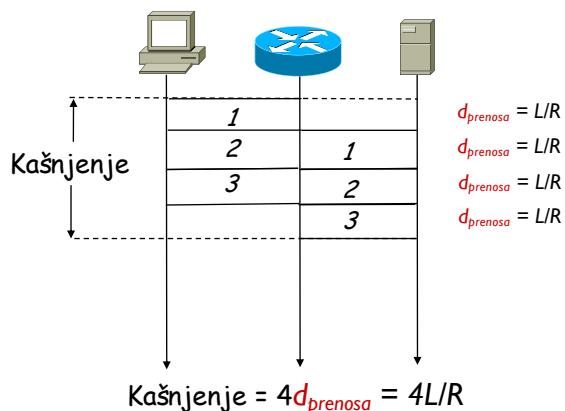
d_{prenosa} i $d_{\text{propagacije}}$ se veoma razlikuju

Performanse računarskih mreža 1-5

5

Kašnjenje

1. Postoji samo kašnjenje uslijed prenosa

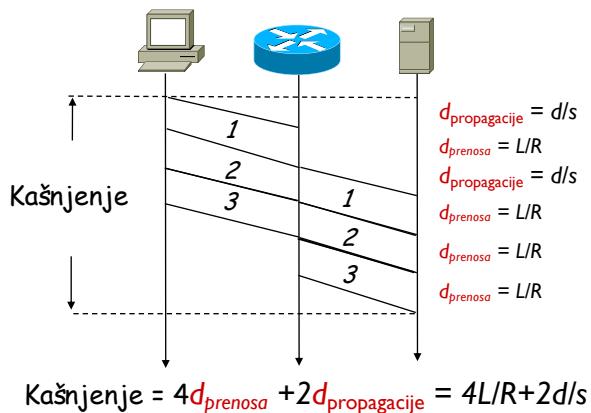

Performanse računarskih mreža 1-6

6

Kašnjenje

2. Postoje kašnjenje uslijed prenosa i kašnjenje uslijed propagacije (jednake brzine linkova, dužine i vrste medijuma)

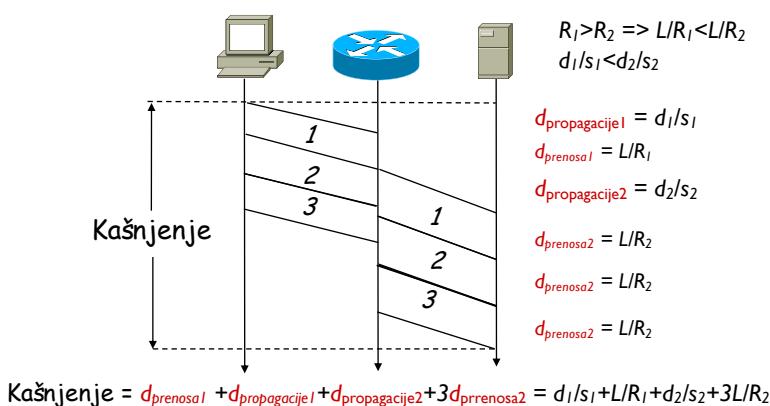

Performanse računarskih mreža 1-7

7

Kašnjenje

3. Postoje kašnjenje uslijed prenosa i kašnjenje uslijed propagacije (Različite brzine linkova, dužine i vrste medijuma)

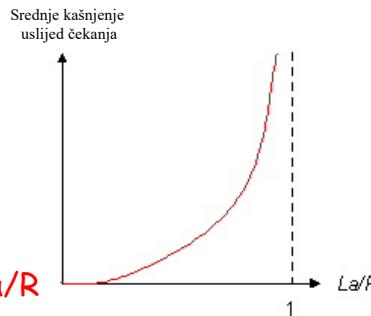
Performanse računarskih mreža 1-8

8

Kašnjenje usled čekanja u baferu

- R =kapacitet linka (b/s)
- L =veličina paketa (b)
- a =srednja dolazna brzina paketa (pak/s)

$$\text{Intenzitet saobraćaja} = La/R$$

- $La/R \sim 0$: srednje kašnjenje uslijed čekanja je malo
- $La/R \rightarrow 1$: kašnjenje postaje veliko
- $La/R > 1$: više saobraćaja "dolazi" nego što može da "ode", srednje kašnjenje je beskonačno!

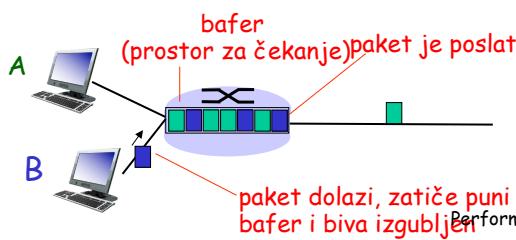

Performanse računarskih mreža 1-9

9

Gubitak paketa

- Bafer je ograničena memorija tako da red čekanja ima konačan broj mesta za pakete
- Kada paket dođe do popunjeno reda čekanja paket se odbacuje (javlja se gubitak paketa)
- Izgubljeni paket se može ponovo poslati od strane prethodnog čvora, ili izvorišnog krajnjeg sistema ili se ponovo ne šalje
- Gubitak paketa se modeluje vjerovatnoćom gubitka paketa koja predstavlja odnos broja izgubljenih i broja pristiglih paketa
- Vjerovatnoća gubitka paketa treba da bude reda 10^{-8}

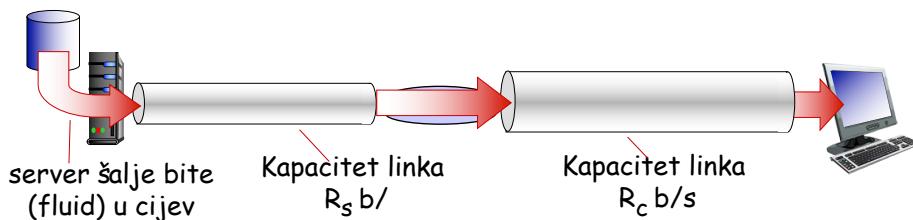

Performanse računarskih mreža 1-10

10

Propusnost

- **propusnost:** brzina (b/s) kojom se biti prenose od pošiljaoca do destinacije
  - **trenutna:** brzina u posmatranom trenutku
  - **srednja:** prosječna brzina tokom dužeg intervala

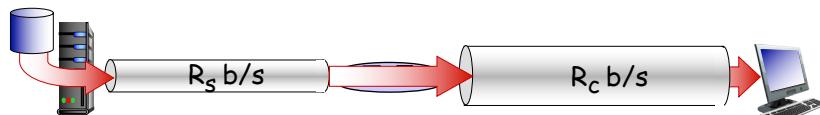

Performanse računarskih mreža 1-11

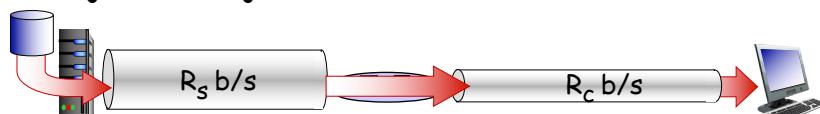
11

Propusnost (više)

- $R_s < R_c$ Koliko iznosi srednja propusnost od kraja do kraja?

- $R_s > R_c$ Koliko iznosi srednja propusnost od kraja do kraja?

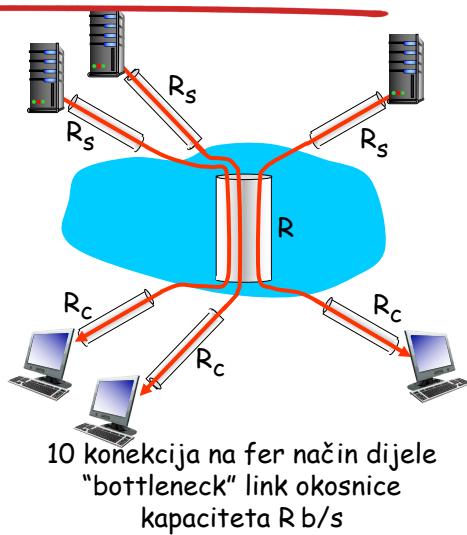
"bottleneck" link
link koji ograničava propusnost

Performanse računarskih mreža 1-12

12

Propusnost: Internet scenario

- Propusnost po konekciji:
 $\min(R_c, R_s, R/10)$
- U praksi: R_c ili R_s je obično "bottleneck"

Performanse računarskih mreža 1-13